

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 , ΠΕΙΡΑΙΑΣ,Τ.Κ.18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2015 ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΘΕΜΑ Α1.

α. Το Συμβούλιο Ασφαλείας είναι το ισχυρότερο όργανο του ΟΗΕ, το οποίο είναι επιφορτισμένο με την εξέταση προβλημάτων που μπορεί να οδηγήσουν σε διατάραξη της ειρήνης. Μπορεί επίσης να λάβει αποφάσεις που δεσμεύουν τα κράτη - μέλη του ΟΗΕ. Στο Συμβούλιο Ασφαλείας μετέχουν, ως μόνιμα μέλη, πέντε χώρες: ΗΠΑ, ΕΣΣΔ (σήμερα η Ρωσική Ομοσπονδία), Βρετανία, Γαλλία και Κίνα. Για να ληφθεί απόφαση από το Συμβούλιο απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των πέντε μόνιμων μελών. Αν ένα από αυτά διαφωνεί ρητά, τότε απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί (δικαίωμα βέτο). Ωστόσο, λόγω των έντονων πολιτικών και ιδεολογικών αντιπαλοτήτων της μεταπολεμικής εποχής, έγινε κατάχρηση του βέτο τόσο από τους Δυτικούς όσο και από τους Σοβιετικούς, με αποτέλεσμα σε πολλές και σημαντικές περιπτώσεις να αδρανοποιηθεί ο ΟΗΕ.

β. Αυτοκρατορικό διάταγμα που εξέδωσε ο σουλτάνος στις 18 Φεβρουαρίου 1856, με το οποίο υποσχόταν πλήρη ισότητα των υπηκόων του ανεξαρτήτως θρησκευματος ή καταγωγής. Με το διάταγμα αυτό εγκαινιάστηκε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία η περίοδος του Τανζιμάτ (μεταρρυθμίσεων).

γ. Ανατολικό Ζήτημα ονομάζεται το διεθνές ζήτημα που προκλήθηκε από τη βαθμιαία υποχώρηση της ισχύος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την πλήρωση του κενού που προέκυψε από αυτή την υποχώρηση στην Εγγύς Ανατολή και ιδίως στη Χερσόνησο του Αίμου. Η παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας χρονολογείται από τον 17ο αιώνα, όταν τερματίστηκαν οι οθωμανικές κατακτήσεις και εκδηλώθηκαν προβλήματα στην οικονομία και στη διοίκηση της αχανούς αυτοκρατορίας, ενώ κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα άρχισε μια νέα φάση του Ανατολικού Ζητήματος με την εκδίωξη των Οθωμανών από Ευρώπη την Γηραιά Ήπειρο. Η κατάκτηση της Κρήτης (1669) από τους Οθωμανούς Τούρκους ήταν η τελευταία μεγάλη επιτυχία τους, ενώ η αποτυχία της δεύτερης και τελευταίας πολιορκίας της Βιέννης (1683) σήμανε το τέρμα των επιτυχιών τους σε βάρος των Ευρωπαίων. Την ίδια εποχή στους Αψβούργους προστέθηκε νέος μεγάλος αντίπαλος των Οθωμανών Τούρκων, οι Ρώσοι.

ΘΕΜΑ Α2

- α) Σ
- β) Σ
- γ) Λ
- δ) Λ
- ε) Σ

ΘΕΜΑ Β1.

Την ελληνική Επανάσταση στερέωσαν και οι καταστροφές που προκάλεσαν οι Τούρκοι, στην προσπάθειά τους να κάμψουν το ηθικό των Ελλήνων επαναστατών. Μια τέτοια καταστροφή πρωτοφανούς αγριότητας ήταν η καταστροφή της Χίου, τον Απρίλιο του 1822, και η ανηλεής σφαγή των κατοίκων της. Με αφορμή άκαιρο κίνημα Σαμίων επαναστατών με αρχηγό τον Λυκούργο Λογοθέτη, που αποβιβάστηκαν στη Χίο και κατέργησαν τις οθωμανικές αρχές, ισχυρός στόλος των Τούρκων, με διοικητή τον Κερά Αλή, αποβίβασε πολυάριθμα στρατεύματα που επιδόθηκαν στη σφαγή των κατοίκων του άτυχου νησιού. Από τους 100.000 κατοίκους περί τους 30.000 σφαγιάστηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν με ψαριανά πλοία πρόσφυγες σε διάφορα άλλα νησιά και στην επαναστατημένη νότια Ελλάδα. Το πλούσιο νησί παραδόθηκε στις φλόγες από τους Τούρκους, η αγριότητα των οποίων προξένησε αλγεινή εντύπωση σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο της εποχής. Η σφαγή της Χίου ξεσήκωσε κύμα φιλελληνισμού σε όλο τον κόσμο.

ΘΕΜΑ Β2

α)

Την 30ή Ιουλίου 1913, οι πληρεξούσιοι της Ελλάδας, της Σερβίας, του Μαυροβουνίου, της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας συνήλθαν στο Βουκουρέστι. Η ομώνυμη Συνθήκη Ειρήνης, που υπογράφηκε στο Βουκουρέστι την 28η Ιουλίου / 10η Αυγούστου 1913, κατακύρωσε την Καβάλα και την περιοχή της στην Ελλάδα, στη δε Σερβία και τη Ρουμανία τις περιοχές που είχαν κατακτήσει στον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας, ο οποίος έμεινε γνωστός ως Β' Βαλκανικός Πόλεμος. Είχε προηγηθεί της υπογραφής της Συνθήκης του Βουκουρεστίου η αναγνώριση - με την ανταλλαγή επιστολών μεταξύ των πρωθυπουργών της Ελλάδας και της Ρουμανίας - θρησκευτικών και εκπαιδευτικών προνομίων στους Βλάχους της Ηπείρου και της Μακεδονίας. Στην επιστολή του προς τον Ρουμάνο ομόλογό του, με ημερομηνία 5 Αυγούστου 1913, ο Έλληνας πρωθυπουργός ανέφερε ότι η Ελλάδα συμφωνούσε να παράσχει αυτονομία στα σχολεία και τις εκκλησίες των Βλάχων της Ηπείρου και της Μακεδονίας και να επιτρέψει τη σύσταση επισκοπής των Βλάχων, να δώσει δε την δυνατότητα στη ρουμανική κυβέρνηση να επιχορηγεί αυτά τα εκπαιδευτικά και εκκλησιαστικά ιδρύματα, υπό την επίβλεψη φυσικά της ελληνικής κυβέρνησης. Ήταν μια παραχώρηση της Ελλάδας που κρίθηκε τότε απαραίτητη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η υποστήριξη της Ρουμανίας στο ζήτημα της Καβάλας, αλλά η οποία προκάλεσε αργότερα προβλήματα στις ελληνορουμανικές σχέσεις.

β)

Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου άφησε ανοικτά το ζήτημα των ελληνοαλβανικών συνόρων και αυτό των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου. Τα ελληνοαλβανικά σύνορα αποφασίστηκαν τελικά από ειδική διεθνή επιτροπή, της οποίας τα μέλη όρισαν οι μεγάλες δυνάμεις, ιδίως δε οι κατ' εξοχήν ενδιαφερόμενες Ιταλία και Αυστρία. Με το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας, στις 4 / 17 Δεκεμβρίου 1913, οι μεγάλες δυνάμεις επιδίκασαν στην Αλβανία τις επαρχίες Χιμάρας, Αργυροκάστρου και Κορυτσάς, όπου ο πληθυσμός ήταν στην πλειονότητά του ελληνικός. Το ζήτημα όμως των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου δε λύθηκε τότε, παρά τη δέσμευση των μεγάλων δυνάμεων να ασκήσουν στην Πύλη τις δέουσες πιέσεις, ώστε να αναγνωρίσει την ελληνική κυριαρχία.

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

α) Από το βιβλίο θα αξιοποιήσουμε στοιχεία της σελίδας 34 «Οι πρώτες προσπάθειες συγκρότησης του κράτους», μόνον την πρώτη παράγραφο μαζί με τα ανάλογα στοιχεία των πρώτου παραθέματος.

β) Από το βιβλίο θα αξιοποιήσουμε στοιχεία της σελίδας 34 «Οι πρώτες προσπάθειες συγκρότησης του κράτους», μόνον την δεύτερη παράγραφο μαζί με τα ανάλογα στοιχεία του δεύτερου παραθέματος.

Δ1.

α) Από το βιβλίο θα χρησιμοποιήσουμε τις δύο πρώτες παραγράφους του κειμένου της σελίδας 82 «Η στάση της Ελλάδας κατά την κήρυξη του πολέμου και η διαφωνία Κωνσταντίνου - Βενιζέλου», μαζί με τα ανάλογα στοιχεία των πηγών.

β) Από το βιβλίο θα χρησιμοποιήσουμε την τελευταία παράγραφο του κειμένου της σελίδας 82 «Η στάση της Ελλάδας κατά την κήρυξη του πολέμου και η διαφωνία Κωνσταντίνου - Βενιζέλου», «Ο Εθνικός Διχασμός» μαζί με τα ανάλογα στοιχεία των πηγών.

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΟΤΣΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ

ΓΑΒΡΙΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ